

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays

at 33 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered at Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1403 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.

One year \$7.00 На рік \$7.00

Six months \$3.75 На пів року \$3.75

Three months \$2.00 На три місяці \$2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year \$10.00 На рік \$10.00

Six months \$5.50 На пів року \$5.50

Three months \$2.75 На три місяці \$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Кондольні листівки гроші ішли на з. за Foreign Money Order.

Telephone "Свобода": 468 Montgomery. Tel. Y. H. Союз: 1838 Montgomery.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИКУЮЧІ СЕСТРИ

Дуже погано мусить стояти справа з єпископом Богачевським в Америці, коли до його оборони беруться С. С. Васильєвський. На сторінках видавничого ним "Місцона" вже давніше полемізували про. Назарук своїми нападками на наш орган та народолюбстві. Не зважаючи на те, що такою роботою шкодити головно невинним бідним сиротам, бо відкладає громадянство від жертвенності на Сиротинищі, він втягає "Місцона", Сестри і Сиротинище цілком несподівано в круг той боротьби, яка тут розгорілася з причини монархістичної пропаганди і рутенської політики Єпископа Богачевського. Та ми, не бажаючи шкодити сиротській інституції, пускати її напад на плазом. Але бачимо, що наша поблажливість іде задалеко. Єпископський редактор продовжує далі свою кринирну роботу. А що Сестри Васильєвські цей орган видають, то і за нього відповідають. Вони відповідали, куди пишуть в останній числі "Місцона", що все те, що закінчує українська імміграція в Америці єпископом Богачевським, є "підприємство брехня". Вони відповідали за те, що міняються в не своє діло і клянуть собі за народом за те, що він домагається, щоб "записати на народі церкви". Вони відповідали за те, коли в своїм видавничій дають місце таким кляветам, що отсе сформовано "світський ординаріат", який щеде "загарбати дієцезанальні фонди".

Сестри, які життя задала від саїта, політики і боротьби, що живуть з милостини народів, не повинні давати місця в своїм побожному органі таким обсяжкам, що закриваються монахиюми, клявети, азов український імміграції і тим, що своїми листами підтримують матеріальну екзистенцію Сестер. Філадельфійському Сиротинищу не треба мішатися до церковних конгресів та священників і дієцезанальні. На те є інші органи. Простий розум наказує, щоб не мішати сиріт з політичною боротьбою. І С. С. Васильєвський. А вже шкільне не дозволяє подавати "Місцонам" таке, що ті, що кривлять не лише єпископів катератичну, кривлять римонок, не дайте на ім'я і річну школу", бо кривляє це є дієцезанальна брехня. Єпископ не думає за інавлялі і річну школу; йому і не снідають збирати жертви на ті цілі, а перші подати до зборів, що повинили в "Епархіяльних Вістях", вишлани з ініціативи Об'єднання. І сама боротьба ведеться якраз за тим, щоб єпископ думав і бав про долю нашого народу і про старий храм, а не про долю уявляюмих. Тому але поступати Сестри, що міняються в не своє діло і дають себе втягати в політичну боротьбу. Бо справі тим не допоможуть, а сиріт скривлять.

1. КВІТНЯ 1917. РОКУ

Незабутній день, коли в столиці України, в преславній Київ, перший раз за довгі сотні років український народ манифестував свою національну свідомість.

То були лише початки пробудження українського народу, ані важкої могоїльної політиці, якою так довго давній його могоїльний імперіалізм, що вжедекому здавалося, що українська нація назавжди покладена в домовину й що більше її не воскресити до нового віального життя. Сей день показав, що то лише так здавалося. Огнік життя горів в глибинах нації, і досить було першого подуху свіжого вітру революції в задушину, прогнали домовину народів — Росію, щоб той огнік спалахнув буйним полум'ям. Від перших організаційних заходів до національних манифестацій, від манифестацій до широкого півного організації всіх національних сил, від організації цих сил до активної боротьби за свою державність, — такі в головних рисах стали розвитку українського визвольного руху по революції 1917 року.

За тиждень до київської манифестації, відбулася перша українська національна манифестація в далекий Петербург. Там вона була 25. березня 1927 року. В цей день тамтешні українці святкували два великі свята: свято Пророка воскресіння України Тараса Шевченка і свято воскресіння самої України, свято перемоги революції.

Багато походів та свят бачили Петербург. Багато в ньому було різних манифестацій, але, що він починав 25. березня, було незвичайне. Це був величезний урочистий похід більше ніж двайцять п'ять тисяч салатів, робітників та інтелігенції. В далекий, холодний столиці Росії майже гордо вперше український жовто-блакитний прапор. Сотні прапорів, перемішувалися з напсами: "Нехай живе візнь України у вітній Росії!", "Нехай живе революція!", говорили про те, що, в єдиній і невідомій" стався роскол.

Прийшли приватити українську манифестацію та свято Великого Пророка представників інших поведених народів: Фінляндії, Естії, Латвії, Польщі та Литви. Російське революційне громадянство було вражене величавістю українського походу і поставилося до нього досить об'єктивно, зазначаючи, що це свідчить про живучість української національної ідеї та про те, що вона не вигадає, купки людей". Наприклад поступова російська газета "День" писала про це свято, що "національні питання, до якого байдуже відносилася російська преса, уважалися як академічне справу, стає тепер питанням біжучої політики, невідкладною справою". Коли досить стримано й з певними ознаками прихильності поставилися до української манифестації у Петербурзі російська преса, то за те скоро вона змінила свій фронт, коли побачила, що український рух дієсно має певну реальну програму ставити певні реальні домагання і не обмежується доміями до святячих похідів.

Немов ведром холодної води на голови російських імперіалістів була салунація манифестації українських сил, що відбулася першого квітня у Києві. На Україні, де московський напав, і розпоряжалася українським добром, де він стояв віч-на-віч з українським населенням, добре тепер зрозуміло, що за всякі кривди, за події українського народу, доведеться дорого платити.

Тому до київської манифестації поставилися Росіяни одним суцільним фронтом, від буржуазії до країнців соціалістів. Поставилися ворожо. Ця манифестація була уряджена Українською Центральною Радою з метою підархувати свої національні сили у Києві та показати Московським силам національного руху. Показати, що за Центральною Радою стоїть народ, стоїть національна сила.

І Центральна Рада не помилилася. Кількість учасників манифестації у Києві, в цьому центрі "обрусствання", перевищила сто тисяч душ. Військові

касарен, робітники з фабрик та заводів, співробітники різних інститутів та установ, вчителі, артисти, школярі, молоді, посполиті українці-Галичани, Буковинці йшли довгими лавами по вулицях Києва. Йшли години, йшли дні. В цей похід виступили члени Центральної Ради під проводом М. Грушевського, що недавно приїхав до Києва з заслання. Десятки тисяч українських націоналістів, військових, інтелігентів, націоналістів, тисячі націоналістів, прапорів та напсав задухи українського народу йшли до об'єднання всіх свідомо українських національних громадян разом з тим, в якого лише тепер пробудилося почуття національного "я".

Радісно стрічали люди один другого, питалися як в Києві, чому не поїхав напоемою радості у місто воскресіння нації. На велику Софійську площу, на яку виступили завізачі Мазепа в Софійському соборі Ярослава Мудрого, на Софійську площу, де гетьман Богдан Хмельницький, з невдоволенням муюко на чолі, відвернувся від московської сторони; на ту площу, де колись Татари траплялися на трупах українських воїнів, де колись Богдан, розбивши Ліву під Півнявою, прийшов з своїм військом молитися за Візнь України, — на Софійську площу йшов увесь цей величезний похід 1. квітня 1917 р.

Тут відбулося все, як у тому ухвалено постанови, що йшли в основу дальшої реальної праці в українському національному русі.

"... Ми, Українці, зібрані у Києві 19. березня (ст. ст.) на першій українській квітні свободи, витяємо відновлення народолюбства, знищеного царським деспотизмом, і одностайно постановляємо:

1) Піддержувати Центральне Правительство, помагаючи всіма силами забезпечити повний автономний лад від всіх ворожих заходів, в твердій переконаності, що воно дасть прикладати всі сили для укріплення свободи й демократизму;

2) Потвердити йому (Центральному Правительству) наші сподівання негайного скликання Установчих Зборів, на осно-

ві загального, рівного, прямого й таємного вибору, котрі (Установчі Збори) мають ствердити автономний лад, який на Україні заведемо;

3) Зажадати від Тимчасового Правительства, щоб воно міцно зважало справу автономії України з інтересами нового ладу і заохотило дозволити до всіх жерть, для того нехайб викладе декларацию, котрою з одного боку визнає потребу широкій автономії української землі, і поробить візвара всі заходи, щоб надати українській національній характер публічним установам (на Україні) з заховаванням прав національних меншостей.

4) В справі переведення цих постановів (в життя) вже доручає постановити Центральній Раді розумітися з Тимчасовим Правительством".

Вушачи про такі постанови, русоцентристичні візвара зрозуміли, що український національний рух не є проявом романтики, що не лише тут за минулим, не лише сподіва про "тих померлих предків", а що це цілком конкретний політичний національний рух. Вони побачили та відчували й зрозуміли, що український рух задовільно смерті російському владодержавству. Тому вони почали нападати на нього та всіма засобами поборювати його, що привело нарешті до кривавої боротьби, яка ще й досі не скінчилася.

День 1. квітня 1917 року був початком манифестації на всіх землях України та в далеких колоніях Сибіру, Туркестану, Далекого Сходу і т. т. Цей день був початком загальної мобілізації українства до активної боротьби за суверенну й соборну державу.

Є однак в Америці теж кілька парків, що намагаються під зардох департаменту війни. Це звичайно так звані військові кісі, важні історичні пам'ятки. Таким парком є приміром кладовище-побовище коло Писбург, в штеті Пенсильванії, славне з бити підчас американської горожанської війни.

І М. Т. — Російська вага "пук" має російських фунтів 40. На американську вагу се понад 36 фунтів (докладно 36 цілих фунтів і 113 тисячких фунтів).

ПЕРЕЛІСК РЕДАКЦІ

П. Л., Дітройт. — О скільки нам відома, др. В. Симеонів свого часу редагував "Січ". По котрій стороні він її редагував? Пояснить, котру саме річницю в поглядах Ви тут маєте на думі.

П. С. Г., Мекікрас, Па. — Просимо на другий раз прислати всієї подорожної ачасніш, бо, отже мало що не пришло до піна.

А. Александров-Пристаї, Е. Бофало. — Вашого закінчу дамо світайшій-змілу політичних провідників української імміграції в Америці" по протер піддержування часопису "Рівню" не поміститься. Адміністрація цього часопису "Рівню" не прислала до нашої газети примірники сї газети, і тому редакція не може знати, чи варто сї часопис піддержувати. Ваш лист зробив наперед вражіння, що Ви відійшли від "Рівню" замість якогось другого імені, але коли відтак у листі се імя попадає аж три рази, редакція рішила вижити аж до виснаження справи. Справа виснажилася сечас, якби Ви заслали й в нашу редакцію один примірник того "Рівню", бо по наших відомостях такого місячника нема.

"Петрик". — Так звані націоналістичні парками в Злучених Державах зарядку звичайно секретар (міністер) внутрішніх справ. В цьому департаменті навіть існує особий відділ заряду краєвими парками, що звється Нещеня Парк Сервіс. До нього й треба відноситися до всіх справ, причетних до національних парків.

Є однак в Америці теж кілька парків, що намагаються під зардох департаменту війни. Це звичайно так звані військові кісі, важні історичні пам'ятки. Таким парком є приміром кладовище-побовище коло Писбург, в штеті Пенсильванії, славне з бити підчас американської горожанської війни.

І М. Т. — Російська вага "пук" має російських фунтів 40. На американську вагу се понад 36 фунтів (докладно 36 цілих фунтів і 113 тисячких фунтів).

ХОТО ХОЧЕ МАТИ

КАЛЕНДАР У. Н. СОВЗА

НА 1927 РІК.

НЕХАЙ СЕЧАС ЗАМОВЛЯЄ.

Маємо до розподілу всего 150 примірників. Ціна 50 ц.

Замовлення слати до:

"СВОБОДА"

63 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗНАК ЧОТИРОХ.

Дуже поворотно, як на свій обсяг, він випів по драбнін і видирається через ліру в комірку під кришкою. Зараз же він по-відомою триумфуючим голозом, що відкрив у кришці дверці.

Такі речі він находити, заважаючи Говза, здиваюючи плепачів. Деколи в розумі його світає: коли тільки голозом ліри не буває підпиріш.

Тепер Етельнел Джонс знір по драбнін. Бачите, сказав він, факти не певні під теорію. Мій погляд потвердився. У кришці є дверці, навіть на половину відкриті.

— Цея відкриті іх.

— Що? Справді? Отже ви напихали іх.

Він був, відкриті, трохи прикриті тим відкритим. — Отже все одно, це доказує, куди наш добродій втікав звідси. — Інспектор!

— Так, пане, роздався голос у коридорі.

— Пороздумайте, щоб іти Шольто, це мій обов'язок повдирити вас, що ви мусите бути об'єктивні в ваших словах, бо вони можуть бути якісь на вашу некористь. Я арештую вас в імені королеви як співмисливця "сирети" вашого брата.

— Ось маєте! Чи я не казав вам? кричав неспадний, малий чоловік, заломлюючи руки і сползавши жалісно по черні на кожного з нас.

— Не журіться, тим, пане!

Ватсон.

Він вивів мене аж до сходів. — Через так несподівану пригоду ми забули цілком про первісний ціл нашой поїздки, сказав він.

— Про це я власне думаю; це не добре, щоб панна Морстен ще довше перебувала в цьому нещасному домі.

— Ні. — Мусите відвести її до дому. Вона живе у пані Селіп Форестер у дольшому Кемервеллі — це недалеко. Як жу тут на вас, коли хочете вертати зі мною, але може ви змінуєте?

— Цілком ні. Я не матиму спокою, доки не довідаюсь більше про цю дивну справу. Хоч уже давніше я знав життя з його тегом боку, але мушу признатися, що потривавши події цього вечора збурзували мене, що були вночі і з рази хотів би разом з вами прослідити справу до кінця, коли я вже раз не знайшовся.

— Для мене ваша присутність буде мати велике значіння, відповів Говза. Ми обидва розслідимо самі цей випадок, а мудрого Джонса лишимо з його віддумками. Коли відведемо панну Морстен, то дайте, прошу вас, на Північ стріт ч. 3, недалеко від берега. Я третью мою праворуч є крамниця з вишкарками зявлятися. Ми побачимо за вікном лясно, що держить в лапках молодого крилика. Заступайте до вишкарки, старого Шермана. Привітайте його від мене і просіть, щоб зараз віддав мені свого Тоба Мускеті. Тобі привезти негайно позовом.

— Це певно собака, як привітає вас цій парі. Одно слівце, пускаю?

— Рідкий мішанець з дивно гострим нюхом. Його поміч мені зміцнів, як поміч цілої лондонської таємної поліції.

— Добре, я привезу його. Тепер пере година. Якщо візник швидко буде іхати, я повинен перед третью бути тут на зад.

— За той час, сказав Говза, я випитаю це панно Бернстон у інделішого слугу, який, як мені Тайл казав, спить тут у полі в кофрі. Може теб студіювати методу великого Джонса та слухати його не надто різких колочок. Так, так, — ми привикли до того, що "люде глузують з того, що не розуміють". — Гете все каже правду.

VII.

Тобі на саду.

Я завіз панну Морстен до дому тою самою позовкою, якою приїхала поліція. Як годиться шляхотній жінці, вона радо знісилася всі прикритості, коли ходила про те, щоб стати в пригороді друму, що був ще більше безлюдний, як вона сама, і я застав її веселою і спокійною біля схвильованої казали. Але в воїз вона напеліде змізла, а далі почала плакати, — ціла нічна пригода вперчала її сили. Вона казала мені пізнати, що я підчас їзди відвався йти холодною та дзеркальним. Про внутрішню боротьбу в моїй серці, що самоперемогла, якої не вимагало, вона не догадувалася. Милосердя й любов ударили приступом на мене. Я відчував, що цілі роки значіння, товариських зносив не були б далі мені нагоді, якби тільки я відважуся

при тому так чисто жіночу вдачу, як цей один день зі своїми дивними переживаннями. Але крізь мої уста не пройшло ніякого свідомого прихильності. Вона була слаба і безпомічна, її перші і мозок були сильно потреснені. У такій хвилюванні не могла бути ніякою любові, це значило надзвичайні її стан. Ще гірше — вона була бачата. Якщо Говмозові досі докінчили б успішно, тоді вона

стала б наслідником гарного майна. Чи було б це чесно, чи було б добре, як би військовий лікар з половиною платні використовував довірливість, викликаючи прикладково? Чи не мусіла б вона вважати мене звичайним простим обманцем? Я не міг перестати такої думки; агрієвський скарб лежав між нами, як непрохідний мур.

(Дальше буде).

ХРАМ ЖИТТЯ.

Східні народи вірили і вірили, що в Азії є країна "храм життя", де мудрі всі народи роздумують над тайнами світа. Але нікому подорожному не вдалося йти туди країну, хоч як я не шукав. Але незалежно від цього китайському ученому Лі-Цинювоні йти сей храм життя і він пішов про се в газеті "Шайтай Таймс" так: "Храм життя лежить у неприступних дебрах китайського Тибета. Треба наспереди перейти не проходиму пустиню Гобі; опісля торі і степ, покритий колючими травами. Врешті загорожує покритою спіном, а в центрі долина, шва в зелені. Тут є каміни діла, абудовані в дивним стилі. Посеред цих величезних будівель є велика й дуже гарно абудована "святяжні життє", шла з червоною базальту і сірого граніту. Хто і коли се все побудував, ніхто не знає, бо "храм життя" є старший як хіміські мури. Шо ніхто дотепер не знав про сей храм, Лі-Цинювоні поясняє, що сюди доступ дуже трудний. Хто сюди добийся, то або лишився

тут раз на завжди, або вертаючись згинув у пустині і дебрах. А хто вернувся живим, то під клятвою зберігав тайни і нікому не говорив про "храм життя". Лі-Цинювоні прикладково пан у сей "храм життя". Він уритував життя одному паомі: півкози з Непалі і сї є аєднація звізів його до "храму життя". В тім храмі живе тепер о коло 200 мудрих різних народів. Набільше між ними Тибетці, Індуси і Китайці. Але є між ними Перан, Німці і навіть Славяне. В "храмі" і сїє живе його окружає, живуть самі мушуні. Ніколи се жіноча по-туді була тут. Хто тут прибув, складає обітницю, що віддасть виключно філософії і забуде про світ і не дасть вістки нікому, що він тут перебуває. Лі-Цинювоні бачив у храмі мумії, який умер томо 350 літ. Мерехтє сідів на крисі перед розложеною на столі почитною книгою і подобав на сплячого. Тіло його вихло, жовте, але добре заховалося. Про мудрію оповідають, що він оживає. Книга, яку держить

ПАМ'ЯТАЙТЕ НА РІДНИЙ КРАЙ!

При кожному номері збирають на Рідний Край, Імміграцію, сприяє розповсюдженню української преси.

ОБ'ЄДНАННЯ

P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

КОБИ ГОСПОДЬ ЗІСЛАВ ТАКУ ЖІНКУ НАШІ ГРОМАДИ

Аж серце забилося з радості, коли я вичитав в „Голосах Читачів“, як те привітала о. Мамонтова українська жінка в Баттлорі, коли він заїхав за колектою. Ото питає: А бу-ли ви, отче, на Конгресі в Філадельфії? А були: він на свя-щеннічій зїзді в Нью-Йорку? А коли почула, що ні, заперла двері і не дала колекти.

Така жінка-то мудріша за ба-гато комітетів церковних, що не можуть дати собі ради з свя-щенниками, котрі йдуть проти народка. Така жінка-громадянка придала би нам дуже в нашім Дітроїті, бо тут нас лають ру-шниками за нашу працю і за те, що через конштат проти „найбільшого Пія, пані рим-ського, виступаємо“.

Ой, здалася би нам така жін-ка, здааа!

Петро Лобур,
Дітроїт, Міш.

ЧИ ТРЕБА ДЕЛЕГАЦІЇ НА РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ?

Делегація на Радянську У-країну певно не принесе нам тих усіх благ, про які нас за-певнюють комуністи. Делегація не може привезти нам звіти-тих вістей, яких ми ще не чу-ли. Як і з гори можемо знати, що вона нам привезе: Край наш дає ліхборості. По містках дає живуть Жиди й Москалі, які уважаються на Україні чу-жнцями, які ворогують з у-країнським народом та шука-ють собі в чужих народах опору проти України. Як на У-країні в дечому живється кра-ще українському народові, то засаду в цьому так самого українського народа. Що біль-ше може привезти делегація? Та все такі я не є проти де-легації. Я думаю, що вона при-несла б, навіть, деякі користі, якщо вона могла захитати до всіх головних міст України, не лишень до Харкова, але й до Києва, тощо, якби вона поди-вилася вільно на село, при-глянулася життю українського народа всесторонню та без цен-

зури більшовицького уряду. Та чи це можливо?

Ще делегація могла би зробити щось таке, на що досі ще не звернули уваги. Я маю на ду-мці з одного боку уряд, що на-зивається українським урядом, а з другого боку тисячі укра-їнських людей на імміграції. Чи бачив хто такий уряд, аби не цікавився своїми власними людьми на імміграції? Серед то-їмміграції є багато людей, які хочуть вертати до рідного кра-ю до праці, та ці сторони того уряду не робиться нічого, що-би цих людей на Україну пу-стили. Делегація від могола де-що в цьому напрямі зробити.

Піддержати таку делегацію могли би українські національ-ні заповомогі інституції.

Тимко Малешук,
Нью Йорк.

СТРУП НА НАРОДНИМ ТІЛІ

Чи бачили ви коли струп на карку вола або коня? Повстає він у вола від ярма, у коня від хомута. І кінс і вола сильні з-вірки, але хомут і ярмо через вічне натискання на карк ви-грізає в карку яра, яка від-так тиряться, ярились, роллись, гниє. Завдає вона худобині не мало болю.

Добрий гадз доложити усіх кінс, щоб худобину вичинити від такого струпа. Вичинили, він від тіла відпаде. Розумні народи дбають за те, аби вла-стители худобини не мучили ті струпами. Так в Америці при-міром є закони, що наказують господарям лічити такі струпи, і на вулицях американ-ських міст можна нераз бачити полісена, як він здіймає хо-мут з коня та дивиться, чи кінс не має струпа, а як має, то записує хазина на кару.

Я бачив недавно таку сцену в одному місті, і роздумуючи над нїм, я прийшов до переко-нання, що на світі часто кра-ще дбають за худобу, як за лю-дей. Я не думаю за струпа на шії людей, а відомо за струпа в житті людини або на-рода. Бо чи не є струпом на ті-лі народа всі ті боляки, якими обляжило вороже римо, якийний обляжило вороже римо, якийний обляжило вороже римо? Чи не є струпами на нашій тілі ті пані Йковий й Твердохліби, ті пані Ільковий, що націмоу на-

родови роблять невинносімо-ляцку неволю? Чи не є стру-пами на нашій тілі ті всі святи, що нам голосять як святу прав-ду рабство супроти відвічних гнобителей нашого народу?

Роздумуючи над тим, я хо-тів спитати наших громадян, чи не пора нам постаратися за свій нарід тільки, кільки аме-риканський нарід стареється за свою худобу? Чи не пора нам вичинитися з наших струпів так, щоб сей струп відпав від нашого народнього тіла й ми його обляжи на своїм карку не носили?

В старому краю сі струпи на нашій тілі піддержують наш вороги, і там се не така легка справа. Але в Америці се чей-же залежить від нас, чи маємо ми далі ходити зі струпом на нашій народній тілі, чи маємо ми вичинитися зі струпа.

Никола Костів.

ЩЕ ПРО ТОРГОВЕЛЬНУ ШКОЛУ.

Хоча вже кілька разів пи-салося в газеті про Українську Торговельну Школу в Шингаю, я хочу ще раз її пригадати на-шому громадянству.

Я вже не буду задувати про те, як устроєні курси, які ко-рисні предмети там учинять, як практично уладжено науку, як догідно вчиниться, і так інше. Хочу лишень підкріпити, що наука дуже дешева, бо всего чотири долари за один семе-стер, та ці вчинить дуже до-гідно навіть тому, хто зайнятий цілоденною працею на своє життє.

Один мій знайомий прийшов недавно до мене та просив ме-не, щоб я написав його таблич-ку мислення, бо він її забув, а літи до американської школи йому було соромно. Я той його поради в записати в сю кореспонденційну школу і те-пер він мені дякує за мою по-раду та жалувє при тім, що не зробив цього на рік скорше. Кажє, що пусто стратив один рік.

На чужій, а чую через на-рікання на наших національних ворогів, що вони нас не пу-скають у школу вчинити. Ми-нїс зається, що неоди тит пе-ресолое, бо він до школи на-віть не думає йти. Ось він живе в краю, де може піти в жи-вє

науки, за дешево шину, а вчи-тис не хоче. Мифського наріка-мо, що нема школи, поки ті не-ма, а як вона повстане, тоді ми до науки не беремося. Тоді ми шукаємо всякого виправдан-ня для свого неробства: один ка-же, що він за старий, другий ка-же, що він дуже занятий, а третій, що його очі болять.

Зі свого велика шкода для на-шого народа. Я читав неда-вно в Юрпелі Модерні Гісторії, що Українці проваляють біль-ше енергії як Білоруси й Мос-калі. Так нам признають чу-жнїци, але ми не все оправду-ємо сі гарні слова про нас. Я знаю, що канадійські Україн-ці вповні оправдують ці по-хвали уваги про нас, але й американські Українці, відані їм.

Коли ми не беремося до на-уки, то якже відтак дивувати-ся, що про нас так мало знає світ? Чи маємо ми дуже вину-вати за неучтво Канадійця, професора Джорджа Корниша з Торонтоного університету, який в підручнику географії для канадійських шкіл на-писав, що в Канаді є „богато Галиційців із Чехословаччини“? Чи не винувати тут в дечому й ми самі за те неучтво канадій-ського ученого?

Учїмсь, добиваємось місця в світі своєю наукою, а тоді наш народ будув чужині знати без спеціальних заходів з на-шої сторони. Лишень до робо-ти.

Степан А. Певчє,
Найас, Огайо.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Насамком великих успіхів наш славний силас ГАРКАВЕН-ко дуже борозився в Рочестер четвер, 7-го квітня, в великій Конвеншен Гол. Його против-ником, буде поляк Станіслав Сташак. Борба аж до побіди.

ГАРКАВЕНКО В СПРІНГФІЛД, МАСС.

Українці в Спрінгфілд будуть мати знову нагоду побачити, як ГАРКАВЕНКО кладе на лопат-ки, в п'ятницю 8-го квітня в Си-ті Авдіторіум. Початок о год. 8:15 вечером.

(Ора.)

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Віче в справі народнього цер-ковного добра.

Церковний Комітет постано-вив скласти по всіх відан-них своїх міста народї ві-че в справі теперішньої бороть-би церковних проводирів про-ти українського народа. Цей-ше так віче відбулося дня 12-марта да Норт Сайді. Віче від-булося в Українській Народній Ділі, під числом 3322 на Норт Лоренс, о 7. годині вечером.

Вані звичає велика маса громадян. Збори отворив пре-сідатель громади Іван Жмунтин, пояснюючи в своїй промові цілі зборів. Він описав поки-вав на секретаря Олексія Будая. Першим бесідником був гр. Михайло Коцюк, котрий у до-вшій промові представив зібран-ням усі події, які зайшли від часу прибуття до Америки д-ра Богачевского. Бесідник пока-зав громаді, як він приїхав місцеві громади, як він приїхав філадельфійським парохам брати три рази більшї оплати за гроби, як брано до того ча-су, як епископ Богачевський про-дав без відома парохів половину цвинтаря, сплаченого членами парохії, як епископ заборонив священникам пода-вати громадянам до відома про збори товариств і братств, як се роблено до сього часу. Від-так бесідник перейшов до ді-яльності д-ра Богачевского супроти цілого українського громадянства на імміграції, як він вівху національну назву, як він став заводити русенську назву, як на його приказ філадельфійські парохі говорили церковним кураторам, що У-країни нема, що сию назву придумано для баламутіння людей. Далі бесідник пред-ставив, як др. Богачевський посланою стрім до знищен-ня відрубистий образ, як він завовадз латинськї свята, це-бїм словом хоче затерти ріш-нюче межи обрядом грецьким а латинським, не оглажуючис на те, яку шкоду се може при-нести народу. Далі бесідник пригадав, як др. Богачевський збавляв священникам святку-вати Пасху свята, а не Пасху свята, як він на цілі під-держати живую пам'ять бо-ротьби українського народа проти Московщини й Польщі.

Другим бесідником був гр. Михайло Дармоград. Він пред-ставив, як повстав Церковний Комітет, що він робить у Фі-ладельфії та по других місцев-ностях, та в який спосіб гро-мадянство може поосити його праці та що разом можуть вони опсятати.

Третім говорив гр. Степан Слободян. Він загірав грома-ди до витривалости в бороть-бі, бо тільки спільними сила-ми можна буде захопити свої права перед посанями ворогів. Спільними силами і спільною працею добуємо для свого народа повні права.

Гром. Найда вказував на те, як політика д-ра Богачевского вбивалася на других органі-заціях, як політика д-ра Бо-гачевского й д-ра Назарука розбивала Січ, а гр. Іван Со-рока звернув увагу на судову політику д-ра Богачевского. Коли Українці напружують усіх сил, щоб звалити наїбри-жні упередження до свого на-рода та збити беззастудні на-пелі, епископ підчас свого процесу з Філадельфійсько-громадою кривд і нахлїсти піддержує. Замість того до-дїти з громадою, він на-віть собі двох доєрів і в спротиві проти дома-гання Філадельфійських греко-католиків закидує їм, що вони болшевицьки.

Довго ще нараджувалися зіб-рані над певними справами, я-кі так живо займають Філа-дельфійську громаду, а при-кінці зборів вибрано місцевий ко-

мітет, який на спілку з Цент-ральним Комітетом має боро-нитися права народа. В резолю-ції, ухваленій: односторон-но, збори зложили призначення для Центрального Комітету; при-няли односторонню резолюцію, прийняті на Конгресі дня 29-грудня, та обіцяли всіми сила-ми, матеріально й морально, піддержувати роботу Комітету аж до повної побіди та осиг-нення цілі, яку собі покладали українські церковні громади.

Описав заряджено Добро-дїлю зібру на руки коміте-та по відпавленню ІЩЕ не амерла Україна й Не пора за-кінчено віче.

Ів. Жмунтин,
Олексія Будая.

Критик.

— Мушу сказати, що дочка нашого господаря співає дуже гарно.
— Це для тебе гарний спів!
— Так кажу тобі, що мушу так сказати.

НОВИСТІ! СТЕЙПЛТОН, Н. Й. І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
В STARLETON, (STATEN ISLAND), N. Y.

при допомозі і співучасті Хору Ів. Мисенка із Джерси Ситі, Н. Й.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО КВІТНЯ 1927 РОКУ

В ГАЛІ УКР. НАРОД. ДОМУ, 35 WARREN ST., STARLETON, S. I., N. Y.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

І ДВА ДІТОЧІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

СЛАВКО В КЛОПОТАХ І КОЗА-ДЕРЕЗА

комедія в 1-й дії. діточа оперета М. Лисенка.

Крім виступів знаменитого Хору Лисенка з Джерси Ситі, в програмі Вечера

входять: муз. ансамбль, дуети і нарти, як різном. прохання хорів

діточого, декламції і симфоніч. оркестри.

Аноміанімент фортепианного виконав. Ів. Ольги Мисенков.

Діригент хорів п. АНДРІЙ ГЕЛА. Діригент оркестру п. ВАС. ГЕЛА.

Початок о годині 5-тій пополуночі.

Ціни місць: Крісла І-рядні \$1.00; крісла II-рядні 75 ц.; місця

стоячі 50 ц.; вступ для дітви в шкільним віці 25 ц.

До громадськ. участі на цей Вечер сердечню запрошує всіх місцевих

і доокочиних Українців — КОМІТЕТ УКР. НАР. ДОМУ.

77-79.

ВЕЛИКА ПРОГУЛЬКА ДО ГАЛИЧИН

ВІДІЗДЖАЄ З НЬО НЬОКУ ДО SOUTHAMPTON

31-го МАЯ

Гарним Поспільним

Кораблем Ліній Кюнард

45,647 ТОН

Під особистим проволком п. G. FRUTON, досвідченого про-відника ліній Кюнард з Савтемента пасажирі будуть пе-ревізнені в спеціальнім потягу через Лондон до корабля, відлізжаючого впроді до Галиска. Пан FRUTON займє багатем і всім справами, які тільки потрібно в подоро-жі; спеціально будєся дбати за вогду пасажирів підчас подорожі та за достаточну розмовку для них.

Добра спосібність подорожування в товаристві знайомих. Приватні кабіни третї класи, чисті і вигідні салони. Домова кухня.

Карти третї класи там і з поворотом знач-но знижені. Умірковані ціни для другої класи. Для забезпечення своїх грошей набуває CUNARD TRAVELERS CHECKS (чеки для подоро-жувачів). Вони важкі всюди.

По ближній інформації та в справі урядових по-зволен на поворот до Америки голо-сіть до місцевого агента, або до:

CUNARD LINE

25 BROADWAY

New York, N. Y.

ТАМ, ДЕ

МОСТІ БУДУТЬСЯ!

ПРОДАЖА ЛОТІВ

(Хідники, вода, електрика вже заведені)

ПОЧИНАЄТЬСЯ

В НЕДІЛЮ 3-ГО КВІТНЯ 1927 Р.

—

Lingleumville секція „Morningside Gardens“

ОКРУГ РІЧМОНД, МІСТО НЬО ЙОРК.

ЗА ЗЕМЛЮ РУЧІТЬ: NEW YORK TITLE & MORTGAGE CO.

СВОЇМИ ПОЛІСАМИ.

Один блок від бульвару „Вікторі“, Школи, 5-центової

Ізид стріткарю, ріжнородних склепів, фабрики

поблизько, та нового бульвару „Вест Шор“.

Велика будучність! Мости будуть мости державним

Нью Джерзі а Нью Йорк.

За інформації в справі купів заходіть до

УКРАЇНСЬКОГО БЮРА С. ФЕОДОРОВИЧА

EXCHANGE REALTY COMPANY,

41 EAST 76 STREET, (меж 2 і 3 Ешвє), NEW YORK CITY.

Телефон: Orchard 9977.

74-75

РОЗВІЙ ПОГЛЯДІВ НА ЛИХВУ

(Стаття американського вченого Джорджом Гайта — в перекладі Івана Петрушенчука, з доданням Івана Франка).

(6)

Суспільній економії дечоло-ро розвивається з теологією не лиш із за одної провізії від грошей. Вартоби описати, кільки витерпала торгівля че-рез церковну заборону купель-них зносин з невиріями, як по-радила собі з тим Венеція. Вар-то показати, як завдяки лідер-вишньому перекурено с. Пис-ма в грецькій церкві спинано-го мужиків у Росії від саджен-ня ї їженя бараболой. Як у Шкоці з початком XIX-го віку розповсюдилася широко за-борона витягів до мелення збі-жа, яко противних словам св. Писма: „Дух дише, куди хо-че“ і т. ін., і союзників Сотоні „книж сні вдухушних“; ужи-вання цих витягів було до-статочною причиною до ви-ключення із шкоцької церкви. Інтересно було би також за-дати, як один французький ар-хиєпископ назвав заведення зе-леніації очевидною ростою бо-жю на тих виставлятих гарте-рини, що подавали своїм го-стям у літ місяці і тепер за ки-ру бачуть, як подорожні пере-їздить їм попереза дєрї; як за одної проповідальниці опи-суювано зелізняї і телеграфі-чні зв'язники Антїхриста. Коли заваляли тувель від Темзою, при чому пропало дуже багато людського життя і маетки, у протестантській Англії парох Ротерфайт заявив із пропові-дальниці, що до кара божа за горді змагання смертельних людей.

Такі самі змагання видко в

опорі совісних людей про-тив конкуренції людности в Швеції і Злучених Державках від таких самих причин, із я-кими осуджено численне Жидів у старім Заповіті. Підшошено також релігійні скрупули про-ти такого добродійного заве-дення, як життєва аскурація.

Хоч отсі прояви видяються незначними, вони зраджують широко розповсюджені змаган-ня — руководитися висловами св. Писма в справах суспіль-ної економії, змагання, що до те-пер не переводяться, хоча їх загнїбля неминуча.

Окремої стії була-би ще варта еволюція новочасних способів для дивлення бідних і поліпшення їх стану, а особ-ливо еволюція сї ідеї, що лю-ди повинні помагати собі самі в противстві до давніх теорій милостині, що ґрунтують-ся на деяких найкращих висловах св. Писма і в теплій атмосфе-рі середовищної побожності розвивалися в велику систему піддержування бідноти робо-чих класів. І в сього також на-прямі наукові методи в суспіль-ній науці виготовляють з хри-стіянської добродійности нові і благородніші полиди.

Додаток.

У Отейс родїд Гайтовий кни-ги має в оригіналі титул „Від-криття Левїт до політичної еко-номії“. На жаль, автор обробив тут лише малу частину своєї теми, а власне розв'язує по-глядів

на лихву, поліпшивши без ува-ги такі важкі питання, як погляд на багатство й бід-ність, на власність, на податки і т. п. Отрим то ми дали його парити титул скромніший та більше відповідний її змістові, а тут бажалиби доповнити його виклад деякими деталями, взятими з нашого старого писменства. Розуміється, не маємо тут вичерпувати пред-мет, а запонуємо лиш тє, що маємо під руками.

Погляди нащх предків на багатство, власність, лихву і т. п., стояли в безперервній за-лежності від писань грецьких отців церкви, звісних у нас у старих перекладах. Творіи цих отців пересували що то окре-мо, ці впаїтаю висновки з них у збірки звані Сборниками, Златотруми, Ізмарагдами, Златими Цвїлями, Псалми і т. д. Власне такі збірки, де міще-лю річні, які найбільше припа-дали до вподобі нашим пра-цям, або відповідали їм по-требам, і де часто обік пере-кладам попадалися, навіть іа іменами грецьких отців, славянські, руські скадання, вар-ті найбільшї уваги при дослі-ді нашої культурної історії. Найстарішою такою збіркою давнього у це був збіж: Сбор-ник Савтосава з р. 1073. Ціо правда, була се книга збірки задоволено для болгарського царя Симеона, та проте мала і у нас немалий вплив і була переписувана ще в XV. вісії, як се доказує копія з того часу, що перекоується в капітуль-ній бібліотеці в Перемишлі. В тім Сборнику між іншими статтями перекладеними з грецького поміщено також

комплізацію якогось Анастасія з п. „Анастасіоса отвѣти противъ насанесимъ ему отвѣтомъ отъ какихъ правовѣрнихъ или раздѣльныхъ глгизнанъ“. Сей твор був у нас переписуваний також окремо задля багатства цитатів із старих отців церкви про ріжні ієвіки теми. Мій инший знаходимо тут висновки з так званих Апостольських Конституцій, а особливо з кни-ги IV. сего твору, де в гл. VI. заборонено єпископови при-мати в церкві приноси від кор-шмарів. „Не оправдаю бо ся коршенихъ отъ грѣха“ — го-ворить автор і поклікується на речення Ісай, що „коршеними твоїмъ мѣшають съ волюю вино“.

Далі заборонено прийма-ти приноси від блудників, від та-ких, що кривдять вдов і сиріт, що бють і лихо годують сво-їх слуг, від злодіїв і лихварів, від судїів-хабарників, від „прї-вѣрзома, растоміа, и иного всего на и умоу ратника бо-жія“.

Загрожено далі в тих Апо-стольських Конституціях, що коли з тих неправедних прино-сів єпископ дасть милостиню якій блудній удові або сиріт, то підпаде під суд божи, а во-дова одбаворана нечестивм добром колу буде молитися за нього, не буде вислухана. А ко-ли вже стався такий грїх, що приносні таких грїшників при-нято в церкві, то проте мала і у нас немалий вплив і була переписувана ще в XV. вісії, як се доказує копія з того часу, що перекоується в капітуль-ній бібліотеці в Перемишлі. В тім Сборнику між іншими статтями перекладеними з грецького поміщено також

(Копіє булає).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПІСЬ „СВОБОДА“.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

Долина, Галичина, мати 3-ох дрібних дітей, зарібниця, понукує свого

DOSIA KUSZYNA, Łydwowuści, по

НА ПРОДАЖ ресторант в гармісцевості, продаж дешево з приємним виїзду до краю. Голосіться **Liberty Restaurant, 112 Van Buren Newark, N. J.**

НА ПРОДАЖ СПЕШЕНЕРИ, КЕ
І СІГАР ШІТОР.
інтерес старій, вироблених мейк
кращими, Руськими, Польками і
товаришами, зараз коло Укр. Нар. Д.
Градистіся під ч. **93 GRAND ST.**
Brooklyn, N. Y.

журнали, часописи, театральні мірники і інше. Все до набуття човім Базари. Пишіть по ката

ЛІМ-ОСІБНЯК межі України

по причині від'їзду за одну тисячу завадок, вся ціна \$5000. Добра

ПОЗІРІ ПО
01 МАСЛО КРАЙОВУ БРИНД
Продаємо 5 кіло, то є 11 фун

ШТОРЖИКАМ 20% СПУСТ.
При замовленню присилати завіттку.
GEO. MYCHUDA,
1529 Newport Ave., Northampton

переплели через фарми, одна з 32 акрів, будинки в добрім стані 8 кімнат, велика стога, стаї для коров, 3 коні, велика сукна, рідкісні мебелі, шини \$9,500; друга фарма, 10 акрів, 8 акрів 1/2, великі ниви (3 акри, 10 коров, бугай, 3 коні, велика мерська машини). Шини \$8,000, коза \$4,000, рента на акри \$100. Голосити.

PETER MARCHUK,
R. D. 2, Sh. 2, Sarny.

ЛІКАРІ НЕ ЗНАЛИ, ЩО СТАДИНА З ІВАНОВО ГУТНИШ.

Погоді ліною через сім ай, ішло його родину тисячі доярки, говоривши вже за страшний день бої. Іванко, перше просяв, а потім котрим родина на такі мукні. З іваном мідів і ставалося що раз інакше, і він зник. Іванко ставалося що раз інакше, і він зник. Іванко ставалося що раз інакше, і він зник.

Пробувано одного професора з
гтлю, однак кожній з них по-
вину, який і не міг збагнути, що
хороба, так, що він уявлявся в
померлому. Що він було його
призначено вмерати так молодим
судити, що в кінці татра
правдивий лік. Пого татра
що тільки до Америки, а її муу
дучи доктором в старім краю
сама де що розумілася на зло

[illegible]

щось псувалося назав до горі, а це не має жовту шкіру, трітій, який знімає пам'яті віддан, спільно з квітками, попадає в статтю, згодом до праці, завжди лінійна. Є ніщо епістемічний напад іспричина потів, котрий часто достеменно 50 стп. Коли достеменно до гортанню, це уадається свою жертву. Позбуде цього потвора сейчас, який піддається здоров'я безмовно. Витрати \$10.48 за дозу Laxt-a-kill, коли нече побутиє цього страшного шматка. Laxt-a-kill є нешкідливий препарат.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

**ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧ НА
ВЕСІЛЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЮ
ІНШУ ЗАБАВИ.**

НИНА в Лисовичах, по-
чина, мати 3-ох дрібни-
х, пошукує свого
дир, перебуває в А-
оку. Хлоб про него за-
прошу зголоситися
YNA, *Уважте*, по-
чина.

АЖ дворониний д
кімнат, проти парку,
инда, електрика, всі у
організм. Шна \$6

К СТЕРИШЕНЕРИ, КЕ
СИГАР НІТОР,

рольки, рекорди, гр
голки, п'яна, радіє
сання, стрієння п'я
а, направа грамоф

БІЛІСЬКА МЕЖА України
в м. БІЛІСЬКА, 2 поверх, прода

В. Kruglak,
A. New York

ПО
КРАЙОВУ БРИНД.
3 кіло, то є 11 фун
ть, або 46 фунтів за 5
ринкам 20% опуст.

GEO. MYCHUDA,
Port Ave., Northampton

через фарми, одна худинки в добрім ставі велика стодола, стайні, коні, 2 великі курники ціна \$3,500; друга ферма ріл ліса, великі нові будів, бугай, 3 коні, всяка начиння. Ціна \$8,000.

ETER MARCHUK,
Sharon Springs,
НЕ ЗНАЛИ, ЩО СТАВ
ІВАНОМ ГУТИШ.

...одину тисячі доларів, а вже за страшні терпіння, які, перш проklinав, дивився на такі муки. З і стався що раз ся, стратив усю надію на собі колинебудь здо одного професора з

не міг збагнути, що
к, що він уважався в
. Однак не було й
вмерати так молодим
в кінці нитрафле
лік. Його тета про
до Америки, а її муз
ором в старім краю.

що лікарство на со-
робака 65 фунтів, котрі
житі сього чоловіка

дбає про них, по чім в
дять п'ять фунтів на
набирає здоров'я і
за селі день, в котрім
нда на сю сторону
ми, жінщини і діти те
я безуспішно на ріж
коли їх дієсний клас
солітер. Певними по

симптоми є брак апетиту, слабкістю, обложеністю в крижах, членами прот голови, біль в порожній жолудок, і попід очі. Жолудок стій, часами дається бурмотіння від жо-

Знову чується
валос назад до гор
оуту, шкіру, тратит
илий віддих, спльову
падає в апатію, зне
осідл ліванія, Є ві
чні напади спричина
ий часто докостеє і
и досягне до гортанк

...сейчас, заки підк
безшворотно. Вип
Laxlan, моли
цього страшного т
нешвидкий навіть
на хробака. Продаєтьс
Laboratory, 148 Ne
sor, Ont. На забезпеч

ЕТРО ЯРЕМА
СЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИЧАС КЕРЧІ НА
ХРЕСТИНІ І ВСЬО
МІТІ ЗАБАВИ
ST. NEW YORK

one; Orchard 7,68